

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhrn významných událostí ze světa práva

Týdnu vévodil ústavní spor prezidenta Petra Pavla s vládou o zahraniční pravomoci, do kterého Ústavní soud vstoupil předběžným opatřením. Souběžně Senát odmítl reformu státní služby a doprovodné omezení prezidentských pravomocí, i tento spor míří k Ústavnímu soudu. Ten rovněž zamítl stížnosti v miliardové bitcoinové kauze a vrátil ji trestním soudům. Ministerstvo spravedlnosti představilo novelu občanského zákoníku k ochraně obchodního tajemství a odebralo znalecké oprávnění Soně Pekové. Judikaturu týdne doplnily nálezy k průtahům v opatrovnických věcech a rozsudek ESLP o porušení rodičovských práv Českou republikou.

Ústavní soud vstoupil do kompetenčního sporu prezidenta s vládou

Ústavní soud vydal předběžné opatření, kterým zajistil účast prezidenta Petra Pavla na summitu NATO, a řeší tak dlouhodobý kompetenční konflikt o zahraniční reprezentaci státu. Jádrem sporu jsou pravomoci prezidenta a vlády při mezinárodních jednáních, konečné rozhodnutí zatím nepadlo. Odborníci upozorňují na riziko politizace soudní moci a další polarizaci ústavní praxe. Bývalý ministr Cyril Svoboda vyzval prezidenta, aby kompetenční žalobu stáhl a s vládou se dohodl mimosoudně.

Senát odmítá reformu státní služby, spor míří k Ústavnímu soudu

Senátní ústavně-právní výbor doporučil zamítnout novelu zákona o státních zaměstnancích, která má usnadnit propouštění úředníků a umožnit větší politické zásahy do státní správy. Kritizuje politizaci, nedostatečnou kvalitu úpravy i absenci odborné diskuse při přípravě. Za protiústavní označila senátní komise také doprovodné omezení prezidenta při pověřování vedoucích diplomatických misí běžným zákonem; taková změna by vyžadovala ústavní novelu. Při přehlasování Senátu se očekává stížnost k Ústavnímu soudu, ve hře je i čerpání evropských fondů.

Novela dětského certifikátu posílí ochranu dětí

Ministerstvo spravedlnosti připravuje novelu dětského certifikátu, která má zvýšit ochranu dětí před sexuálními predátory a zjednodušit administrativu pro organizace pracující s dětmi. Změny zahrnují elektronický systém evidence, rozšíření okruhu sledovaných trestných činů a možnost doživotního zápisu těch nejzávažnějších. Legislativní práce probíhají v součinnosti s ombudsmanem, Digitální a informační agenturou a poslanci. Cílem je schválit nové znění zákona do konce roku, dopad pocítí školství, sociální služby i neziskový sektor.

Trestní odpovědnost firem: nový institut kontrolující osoby

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob zavádí s účinností od července 2026 zcela nový nástroj – kontrolující osobu. Ta bude dohlížet na nápravu a prevenci trestné činnosti v rámci podmíněného upuštění od trestního stíhání právnické osoby. Změna zásadně rozšiřuje možnosti dohledového režimu a compliance uvnitř firem a zvyšuje váhu advokátů i compliance specialistů.

Nastavuje také rámec odpovědnosti vůči státním orgánům, což ovlivní praxi zejména v korporátním trestním právu.

Ústavní soud zamítl stížnosti v bitcoinové kauze

Ústavní soud zamítl ústavní stížnosti bývalého ministra spravedlnosti Pavla Blažka, advokáta Karima Titze i Tomáše Jiříkovského v miliardové bitcoinové kauze. Neshledal pochybení v rychlosti policejního a žalobního postupu a konstatoval, že medializace případu sama o sobě neporušuje presumpci neviny. Otázky obhajoby mají být podle soudu řešeny v rámci trestního řízení před obecnými soudy. Kauzu nyní projednává Krajský soud v Brně, kde hrozí vysoké tresty za praní špinavých peněz.

Soňa Peková přišla o znalecké oprávnění

Ministerstvo spravedlnosti odebralo molekulární genetičce Soně Pekové oprávnění vykonávat znaleckou činnost. Důvodem bylo závažné porušení povinností a podjatost při vypracování posudku o vakcínách proti covidu-19 pro slovenského vládního zmocněnce. Rozhodnutí vyvolalo ostrou mediální i odbornou debatu o nestrannosti znalců a důvěryhodnosti soudních expertiz. Peková avizovala ukončení svého působení v soudních řízeních; případ potvrzuje požadavek maximální odbornosti a nestrannosti soudních znalců.

Novela občanského zákoníku zpřesní ochranu obchodního tajemství

Ministerstvo spravedlnosti připravilo novelu občanského zákoníku, která má zpřesnit definici a vymahatelnost ochrany obchodního tajemství. Návrh nově rozlišuje neoprávněné získání, využití a zpřístupnění obchodního tajemství a zavádí opatření k ochraně důvěrnosti informací i během soudního řízení. Změna má zásadní dopad na právní jistotu podnikatelů, zejména malých a středních firem. Jde o důležitý krok k transparentnějšímu podnikatelskému prostředí a posílení pozice firem ve sporech o know-how.

ESLP: Česko porušilo práva otce při vnitrostátním únosu dítěte

Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že Česká republika porušila právo otce na respektování rodinného života. Vnitrostátní soudy podle něj nedostatečně zasáhly v případě, kdy matka protiprávně přestěhovala dítě. Štrasburský soud kritizoval pomalost českých institucí a zdůraznil povinnost včasného a efektivního zásahu na ochranu práv obou rodičů. Rozsudek je významný pro rodinné právo a judikaturu týkající se ochrany rodičovských práv v České republice.

Ústavní soud: v opatrovnických věcech se musí rozhodovat bezodkladně

Ústavní soud v několika nálezech ostře kritizoval nečinnost nižších soudů při výkonu rozhodnutí o péči o dítě, konkrétně v případě matky, které nebyla navrácena dcera navzdory pravomocnému rozhodnutí. Soudy musí v rodinných věcech rozhodovat bez zbytečných průtahů a v nejlepším zájmu dítěte. Soud se nově opírá o lhůtu podle novelizovaného § 502 zákona o zvláštních řízeních soudních. Průtahy obvodního soudu v Praze 6 podle nálezu prohloubily rozpor mezi právním a faktickým

stavem.

Nejvyšší soud vydal sérii rozhodnutí k obchodnímu a občanskému právu

Nejvyšší soud vydal několik stěžejních rozsudků k otázkám valných hromad, právních účinků doručování, soudních poplatků i úročení peněžitě jistoty při skončení nájmu bytu. Verdikty upřesňují povinnosti společností při nakládání se zápisy z valné hromady a zdůrazňují ochranu účastníků před nevhodně zkrácenými lhůtami k úhradě poplatků. Rozvíjejí také pravidla pro vznik pohledávky v energetice a možnost odstoupení od smluv při právních přeměnách. Judikatura poskytuje důležitou orientaci pro praxi v obchodním a občanském právu.

Důkazní břemeno v medicínských sporech nese poskytovatel péče

Nejvyšší soud rozhodl, že v kauzách újmy na zdraví nese důkazní břemeno ohledně příčinné souvislosti poskytovatel péče, pokud je prokázáno poškození pacienta i pochybení zdravotnického zařízení. Soud vrátil případ odvolacímu soudu a zdůraznil obecné zásady dokazování. Rozhodnutí posiluje procesní postavení pacientů, kteří dosud museli příčinnou souvislost složitě prokazovat. Rozsudek bude mít široký dopad na další vedení sporů o náhradu zdravotní újmy.

Při výběru opatrovníka je nutné respektovat vůli opatrovance

Ústavní soud stanovil povinnost obecných soudů zohlednit při výběru hmotněprávního opatrovníka u osob omezených ve svéprávnosti přání opatrovance a preferovat vhodnou blízkou osobu. Soudy mají provést důkladný průzkum zdravotního stavu i vůle dotčené osoby a chránit tak její právo na soudní ochranu. Nález vrací případ okresnímu soudu k podrobnějšímu zkoumání. Rozhodnutí posiluje autonomii lidí s omezenou svéprávností a klade vyšší nároky na odůvodnění opatrovnických rozhodnutí.

NSS uzavřel spor o pomník rudoarmějce v Teplicích

Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost požadující obnovu zničeného památníku rudoarmějce v Teplicích. Město jako vlastník mělo právo rozhodnout o vyřazení pomníku z majetku a správa majetku obce není správním rozhodnutím podléhajícím soudnímu přezkumu. Z mezinárodních smluv podle soudu neplyne individuální právo na obnovu pomníku vůči obci. Závěry jsou významné pro správní praxi při nakládání s obecním majetkem a pro spory občanů se samosprávou.

Obce chystají žaloby kvůli akceleračním zónám obnovitelné energetiky

Řada obcí, zejména z Ústecka a Olomoucka, připravuje žaloby k Nejvyššímu správnímu soudu proti schváleným akceleračním oblastem pro fotovoltaické a větrné elektrárny. Samosprávy argumentují nedostatečným vypořádáním připomínek ze strany státu a obávají se dopadů na rozvoj regionů. Ministerstvo pro místní rozvoj potvrzuje, že vymezení zón neznamena automatické povolení výstavby. Spor odráží širší napětí mezi státní energetickou strategií a lokálními zájmy a přinese novou judikaturu ke stavebnímu právu.

Bradáčová: snížení věku trestní odpovědnosti vyžaduje reformu ústavů

Nejvyšší státní zástupkyně Lenka Bradáčová upozorňuje, že případné snížení hranice trestní odpovědnosti pod 15 let musí doprovázet komplexní transformace výchovných ústavů na terapeutická centra. Poukazuje na rostoucí agresivitu mladistvých pachatelů a požaduje investice do kvalitnější péče a ochrany dětí. Bez zásadních systémových změn by samotné snížení hranice bylo podle ní nefunkční. Inspirací pro reformu má být polský model práce s dětskými pachateli.

Trestný čin neoprávněné činnosti pro cizí moc budí právní nejistotu

Nový § 318a trestního zákoníku, který zavádí trestný čin neoprávněné činnosti pro cizí moc, je podle kritiků právně nejistý a hrozí jeho zneužití v kontextu hybridních hrozeb. Spornou aplikaci ilustruje případ čínského novináře Jang I-mina, který strávil dlouhou dobu ve vazbě bez jasných důkazů. Ústavní soud zákon obhajuje. Odborná i veřejná diskuse nicméně upozorňuje na možná omezení svobody projevu a riziko politizace trestního práva.

Povinné datové schránky pro mladistvé narážejí na právní limity

Odborníci upozorňují na problematické aspekty návrhu povinných datových schránek pro nezletilé od 15 let. Hlavními riziky jsou omezená právní způsobilost mladistvých a možná fikce doručení, která by mohla vést k závažným důsledkům bez faktického seznámení adresáta s obsahem. Návrh reflektuje snahu o další digitalizaci veřejné správy pod taktovkou Digitální a informační agentury. Debata ukáže, zda zákonodárce najde rovnováhu mezi digitalizací a ochranou nezletilých.

Novela penzijního spoření vrací seniorům odebrané příspěvky

Novela zákona o doplňkovém penzijním spoření napravuje dřívější legislativní změny, které narušily legitimní očekávání a právní jistotu spořících seniorů. Umožňuje jim získat zpět odebrané státní příspěvky a zrušit spoření bez sankcí. Úprava je vnímána jako precedens respektování principu legitimního očekávání v sociální legislativě. Pro praxi je významná i jako připomínka, že retroaktivní zásahy do rozběhnutých právních vztahů mají své ústavní limity.

ČAK kritizuje zrychlenou legislativu bez připomínkových řízení

Místopředseda České advokátní komory Lukáš Trojan kritizuje rostoucí tlak na rychlost přijímání zákonů na úkor jejich kvality. Vadí mu vynechávání připomínkových řízení a možnost předkládat zákony mimo standardní vládní proces. Podle Trojana tím trpí odborná debata a výsledkem je nekvalitní legislativa, kterou musí následně korigovat soudy. Advokacie dlouhodobě volá po předvídatelném legislativním procesu jako základní podmínce právní jistoty.

ČAK nabízí sociální podporu advokátům a koncipientům

Česká advokátní komora umožňuje advokátům a koncipientům v obtížných životních situacích žádat o finanční pomoc, zápůjčky nebo úlevy na příspěvcích. Podpora cílí na kolegy postižené mimořádnými rodinnými či zdravotními událostmi. Komora tím rozšiřuje svou roli nad rámec regulace a dohledu směrem k profesní solidaritě. Pro advokátní stav jde o připomenutí, že stavovská organizace může fungovat i jako sociální záchranná síť.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích](#)
- [Interní prošetřování a subjektivní lhůta pro rozvázání pracovního poměru](#)
- [Povaha sjezdů](#)
- [Bez kontroly a bez sankcí? Daňové echo zaznělo už pošesté a mění přístup Finanční správy k daňovým chybám](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek](#)
- [Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění](#)
- [10 otázek pro ... Petra Perníše](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Zahraniční dodavatel v českých veřejných zakázkách: praktické a právní aspekty](#)
- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)